

RIKSDAGENS SVAR 77/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av mönsterrättslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av mönsterrättslagen (RP 6/2002 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 12/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av mönsterrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i mönsterrättslagen av den 12 mars 1971 (221/1971) 7 §, 18 § 3 mom. och 45 § 2 mom.,
ändras 1—5, 8, 10, 11, 13 och 20 §, rubriken för 3 kap., 24, 25, 31, 32, 38 och 47 §,
av dessa 2 och 4 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 802/1991, 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1411/1992 och 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1035/1992, samt
fogas till lagen nya 1 a, 3 a, 4 a, 4 b, 5 a—5 c, 10 a, 18 a, 25 a, 31 a—31 c och 46 a § som följer:

1 §

Den som skapat ett mönster eller den till vilken hans eller hennes rätt övergått kan genom att registrera mönstret få ensamrätt till det (*mönsterrätt*) i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

1 a §

I denna lag avses med

1) *mönster* en produkts eller produkt dels utseende, som bestäms av de detaljer som finns på själva produkten eller i dess ornament, såsom linjer, konturer, färger, former, ytstrukturer eller material,

2) *produkt* ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, inklusive delar som skall

monteras till en sammansatt produkt, samt förpackningar, förpackningens utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt,

3) *sammansatt produkt* en produkt som är hopsatt av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.

Datorprogram anses inte som en sådan produkt som avses i 1 mom. 2 punkten.

2 §

Mönsterrätt beviljas om mönstret är nytt och särpräglad.

Ett mönster anses som nytt om inget identiskt mönster gjorts tillgängligt för allmänheten före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetsda-

gen. Mönster skall anses som identiska om deras detaljer endast skiljer sig på oväsentliga punkter.

Ett mönster anses särpräglad, om det helhetsintryck en kunnig användare får av det skiljer sig från det helhetsintryck en sådan användare får av mönster som gjorts tillgängliga för allmänheten före den dag då en ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetssdagen. Vid bedömningen av om ett mönster är särpräglad skall hänsyn tas till den grad av frihet den som skapat ett mönster har haft vid utvecklandet av mönstret.

Ett mönster till en beståndsdel i en sammansatt produkt anses vara nytt och särpräglad, om

1) beståndsdelens förblir synlig vid normal användning av produkten och

2) de synliga detaljerna i beståndsdelens mönster iakttaga skilt för sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

Med normal användning enligt 4 mom. 1 punkten avses inte underhålls-, service- eller reparationsarbeten.

3 §

Ett mönster anses ha gjorts tillgängligt för allmänheten, om det har

1) offentliggjorts i samband med registreringsförfarandet eller på något annat sätt, eller

2) förevisats eller använts i affärsverksamhet eller på något annat sätt har blivit allmänt känt.

Ett mönster har dock inte gjorts tillgängligt för allmänheten, om de som är verksamma inom den aktuella branschen inom Europeiska unionen i sin normala näringsverksamhet inte rimligen har kunnat få kunskap om de omständigheter som nämns i 1 mom. före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetssdagen.

Ett mönster anses inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten om det endast har delgetts tredje man på det villkoret att uppgifterna är sekretessbelagda.

3 a §

Ett mönster anses dock inte ha gjorts tillgängligt för allmänheten på det sätt som avses i 2 §, om mönstret för vilket registrering söks under en

period på 12 månader före den dag då ansökan om registrering lämnades in eller, om prioritet åberopas, före prioritetssdagen, har gjorts tillgängligt för allmänheten

1) på åtgärd av den som har skapat mönstret eller av tredje man med stöd av uppgifter som mönstrets skapare har gett eller åtgärder som denne har vidtagit, eller

2) som en följd av missbruk som riktat sig mot den som har skapat mönstret.

Det som i 1 mom. sägs om den som har skapat ett mönster gäller också hans eller hennes rättsinnehavare.

4 §

Ett mönster registreras inte om

1) det strider mot god sed eller allmän ordning, eller

2) det är identiskt med ett tidigare mönster som har gjorts tillgängligt för allmänheten sedan ansökan om registrering lämnats in eller, om prioritet åberopas, efter prioritetssdagen och som har skyddats räknat från en tidigare dag än den ovan nämnda med en registrering eller med en ansökan som avser detta och som gäller Finland.

4 a §

Ett mönster registreras inte, om i det utan vederbörligt tillstånd intagits

1) en stats, kommuns eller internationell mellanstatlig organisations vapen, flagga eller annat emblem, benämning eller namnförkortning eller en figur, benämning eller namnförkortning, om den kan förväxlas med emblem, märke, benämning eller namnförkortning av nämnda slag,

2) officiell kontroll- eller garantibeteckning eller kontroll- eller garantistämpel för varor av samma eller liknande slag som de, vilka rätten till mönstret skulle komma att omfatta,

3) något som kan föranleda uppfattningen att det är fråga om en annans firma eller här i landet för en annan i näringsverksamhet inarbetat kännetecken eller varumärke eller om en annans släktnamn, konstnärsnamn eller namn av mot-

svarande slag eller om en annans porträtt, om inte namnet eller porträttet uppenbarligen åsyftar någon sedan länge avliden person,

4) något som kan leda till uppfattningen att det är fråga om titeln på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, om titeln är egenartad, eller något som kränker en annans upphovsrätt till ett sådant verk eller rätt till fotografisk bild,

5) något som inte väsentligen skiljer sig från ett mönster eller en nyttighetsmodell som är registrerade här i landet för någon annan.

4 b §

Mönsterrätt kan inte beviljas för sådana detaljer i en produkts utseende som

1) endast är betingade av produktens tekniska funktion, eller

2) måste återges exakt till formen och dimensionerna för att den produkt som mönstret ingår i skall gå att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt så att båda produkterna fyller sin funktion.

Utan hinder av 1 mom. 2 punkten kan mönsterrätt beviljas för ett mönster som tillåter att produkter som är sinsemellan utbytbara kan sammanfogas på många olika sätt eller förbindas med varandra inom ett system uppbyggt av moduler.

5 §

Mönsterrätten omfattar varje mönster som inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare. Vid bedömning av detta skall hänsyn tas till den grad av frihet som den som skapat ett mönster har haft vid utvecklandet av mönstret.

5 a §

Mönsterrätt innebär, med de undantag som anges nedan, att någon annan än innehavaren av mönsterrätten inte utan dennes lov får utnyttja mönstret. Utnyttjande av mönstret innebär bland annat att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, använda, importera eller exportera en produkt som stämmer överens med mönstret eller som mönstret ingår i eller att lagrhålla en sådan produkt för dessa syften.

5 b §

Mönsterrätt omfattar inte

1) enskild användning av mönstret utan kommersiellt syfte,

2) användning av mönstret i experimentsyfte, och inte heller

3) handlingar med vilka avsikten är att återge mönstret i syfte att citera eller undervisa, förutsatt att dessa handlingar är förenliga med god handelssed och inte omotiverat skadar ett normalt utnyttjande av mönstret samt på villkor att källan anges.

Mönsterrätten omfattar inte heller utrustningen på registrerade fartyg och luftfartyg, som tillfälligt befinner sig i landet, reservdelar och tillbehör som införts till landet för reparation av dylika fartyg samt reparation av sådana fartyg.

5 c §

Mönsterrätten ger inte innehavaren rätt att förbjuda utnyttjandet av en produkt som skyddas med mönsterrätt, om produkten av innehavaren av mönsterrätten eller med dennes samtycke har bringats i omsättning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

8 §

Vid tillämpning av 2 och 6 § anses en i Finland gjord ansökan gjord samtidigt med en ansökan i en annan stat, om mönstret har angetts i en ansökan om mönsterregistrering eller om skydd av nyttighetsmodell i en stat som är ansluten till Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (FördrS 5/1921) eller till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (FördrS 5/1995).

Registrering skall sökas i Finland inom sex månader från den tidpunkt då registrering har sökts i den konventionsstat som nämns i 1 mom.

Det som bestäms i 1 och 2 mom. tillämpas också på en ansökan som har gjorts någon annanstans och som registreringsmyndigheten av särskilda skäl anser vara jämförbar med ansökan i en konventionsstat.

För att få sådan prioritet som nämns i 1 mom. skall sökanden framställa en begäran om detta med en ansökan som görs i Finland och i den

meddela när och var den anmälan som uppges som grund för prioritet har gjorts. Sökanden skall dessutom så snart som möjligt meddela ansökans nummer.

10 §

Ansökan om registrering av mönster görs skriftligen hos registreringsmyndigheten.

I ansökan skall anges vem som har skapat mönstret. Söks registreringen av någon annan än den som har skapat mönstret, skall sökanden utreda sin rätt till mönstret. Dessutom skall i ansökan meddelas vilken eller vilka produkter ansökan gäller.

Till ansökan skall fogas bildmaterial som visar mönstret. Om sökanden innan ansökan kungörs enligt 18 § även ger in en modell, skall modellen anses visa mönstret.

10 a §

En registreringsansökan anses gjord först när sökanden har gett registreringsmyndigheten bildmaterial över mönstret eller en modell av det och erlagt ansökningsavgiften.

I fråga om betalning av tilläggsavgifter som hänför sig till ansökan bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

11 §

En ansökan får omfatta flera mönster, om de produkter som uppges i registreringsansökan hör till samma klass enligt Locarnoöverenskommelsen om upprättande av en internationell klassificering av industrimönster (FördrS 22/1972).

13 §

En ansökan får inte ändras så att väsentliga detaljer i helhetsintrycket av mönstret går förlorade.

18 a §

En invändning skall göras skriftligen till registreringsmyndigheten inom två månader från den dag då ansökan kungjordes.

Om registrering har sökts av någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret, kan en

invändning göras av den som anser sig ha rätt till mönstret.

Om det i mönstret utan vederbörligt tillstånd har tagits in ett sådant emblem eller märke som avses i 4 a § 1 och 2 punkten, kan en invändning göras av den vars rätt registreringen gör intrång i.

Om mönstret står i strid med 4 § 1 mom. 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten, kan en invändning göras av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

I andra fall än de som nämns i 2—4 mom. kan vem som helst göra en invändning.

20 §

När den invändningstid som föreskrivs i 18 a § 1 mom. har gått ut skall ansökan tas upp till fortsatt behandling. Vid denna behandling skall bestämmelserna i 14—17 § tillämpas.

Har en invändning gjorts skall den delges sökanden. Är invändningen inte uppenbart obefogad, skall sökanden dessutom beredas tillfälle att yttra sig över den.

3 kap.

Registreringens giltighetstid och ändring av ett registrerat mönster

24 §

En mönsterregistrering gäller under en tid av fem år från den dag då ansökan om registrering gjordes och kan förnyas fyra gånger för fem år i sänder. Varje registreringsperiod räknas från utgången av föregående period.

Om ett mönster utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt och syftet med den är att återställa den sammansatta produkten i dess ursprungliga form, är skyddstiden dock högst 15 år.

25 §

En registrering kan förnyas tidigast ett år innan registreringsperioden går ut och senast sex månader efter utgången av den.

Ansökan om förnyelse skall göras skriftligen hos registreringsmyndigheten, om sökanden i

samband med förnyelsen vill göra en ändring i registeruppgifterna. I annat fall anses registreringen förnyad när en förnyelseavgift har erlagts.

Förnyelse av en registrering skall kungöras.

25 a §

Ett registrerat mönster kan på en skriftlig ansökan av innehavaren ändras, om mönstret har registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b §. Ett ändrat mönster skall dock uppfylla de förutsättningar för registrering som föreskrivs i denna lag och de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mönstret får inte ändras. För ansökan skall en avgift för ändring av mönstret erläggas.

Ändring av en registrering skall kungöras.

31 §

Har ett mönster registrerats i strid med 1, 1 a, 2, 3, 3 a, 4, 4 a eller 4 b § och finns hindret för registrering alltså, skall domstolen på talan häva registreringen helt eller delvis. Registreringen får dock inte hävas på den grund att den som fått mönsterrätten varit berättigad till endast en viss andel i den.

Har registrering meddelats någon annan än den som enligt 1 § har rätt till mönstret, får talan om upphävande av registreringen föras av den som påstår sig ha rätt till mönstret.

Har registrering meddelats i strid med 4 a § 1 eller 2 punkten, får talan om upphävande av registreringen föras av den vars rätt registreringen gör intrång i.

Har registrering meddelats i strid med 4 § 2 punkten eller 4 a § 3—5 punkten, får talan om upphävande av registreringen föras av den som ansöker om eller innehar den rätt som står i strid med denna.

Talan om upphävande av en registrering får även föras av allmänna åklagaren, om talan grundar sig på 4 § 1 punkten eller 4 a § 1 eller 2 punkten.

I andra fall än de som nämns i 2—5 mom. får talan föras av var och en som lider förfång av registreringen.

31 a §

Talan skall väckas inom ett år efter det käranden fick kännedom om registreringen och de övriga omständigheter på vilka talan grundas.

Om innehavaren av mönsterrätten var i god tro när mönstret registrerades eller när mönsterrätten övergick på honom eller henne, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen.

31 b §

Registreringen av ett mönster kan upphävas delvis endast, om mönstret efter upphävandet fortfarande uppfyller förutsättningarna för registrering i denna lag och om de väsentliga detaljerna i det helhetsintryck som fås av mönstret inte ändras.

I ett mål som gäller partiellt upphävande av ett mönster skall domstolen inhämta utlåtande av registreringsmyndigheten.

31 c §

Registreringen av ett mönster kan förklaras ogiltig fastän den har upphört eller innehavaren har avstått från den.

32 §

Har ett mönster registrerats för någon annan än den som enligt 1 § är berättigad till det, skall domstolen på talan av den berättigade överföra registreringen på honom eller henne. Talan skall väckas inom den tid som anges i 31 a §.

Har den som fränkänns registreringen av ett mönster i god tro börjat utnyttja mönstret här i landet eller vidtagit väsentliga åtgärder för detta, får han eller hon mot skäligt vederlag och på i övrigt skäliga villkor fortsätta utnyttjandet av mönstret eller påbörja det planerade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Sådan rätt tillkommer under motsvarande förutsättningar även innehavare av licens som är antecknad i registret.

Rätt som avses i 2 mom. får övergå till någon annan endast i samband med överlåtelse av den rörelse där den utnyttjas eller utnyttjandet var avsett att ske.

38 §

Utnyttjar någon i strid med 5 a § ett mönster, om vars registrering ansökan gjorts, efter det ansökningshandlingarna blivit offentliga, skall bestämmelserna om mönsterintrång tillämpas på motsvarande sätt, ifall ansökan leder till registrering, dock så att han eller hon inte får dömas till straff.

I fråga om ersättning för skada på grund av utnyttjande som skett innan ansökan om registrering kungjorts enligt 18 § skall bestämmelserna i 36 § 2 mom. tillämpas.

Bestämmelserna i 36 § 3 mom. skall inte tillämpas, om talan om ersättning väcks inom ett år efter det mönstret registrerades.

46 a §

Har registreringsmyndighetens beslut inte kunnat delges sökanden, den som gjort en invändning eller innehavaren av mönsterrätten på den adress som har meddelats registreringsmyndigheten, kan beslutet delges genom att saken kungörs i mönsterrättstidningen som ges ut av Patent- och registerstyrelsen.

47 §

I samband med ansökan om registrering av ett mönster, förnyelse av en registrering och ändring av ett mönster skall en ansökningsavgift, en förnyelseavgift och en avgift för ändring av mönstret samt enligt ärendets art följande tilläggsavgifter erläggas: klassavgift för varje varuklass efter den första, samregistreringsavgift

för varje mönster efter det första, förvaringsavgift för förvaring av en modell och kungörelseavgift för varje bild efter den första samt en särskild avgift för de anteckningar som i mönsterregistret görs om andra omständigheter. En förnyelseavgift som erläggs när pågående registreringsperiod har gått ut skall erläggas förhöjd.

Om avgifterna enligt denna lag bestäms särskilt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas också på mönster som har registrerats innan lagen träder i kraft och på mönster som registreras utgående från en ansökan som har gjorts innan lagen träder i kraft. På upphävandet av ett mönster som har registrerats på basis av en ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag träder i kraft tillämpas dock de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

En ansökan om registrering som har gjorts innan denna lag träder i kraft behandlas och avgörs i enlighet med de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Om någon när denna lag träder i kraft utnyttjar ett mönster här i landet på ett sätt som enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft inte förutsätter samtycke av innehavaren av mönsterrätten, får han eller hon fortsätta utnyttja mönstret, fastän sådant samtycke skulle krävas enligt denna lag. Likadan rätt har också den som har vidtagit väsentliga åtgärder för att utnyttja mönstret.

Helsingfors den 3 juni 2002
